

Procedury postępowania w szczególnych sytuacjach
w Szkole Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Koluszkach

Ogólne zasady postępowania w sytuacjach szczególnych

1. Postępowanie w sytuacjach szczególnych (kryzysowych lub trudnych) z udziałem ucznia powinno być prowadzone w możliwie najszybszym czasie i przy zapewnieniu bezpieczeństwa psychofizycznego ucznia.
2. O wszelkich sytuacjach szczególnych zaistniałych na terenie szkoły nauczyciele, wychowawcy i pracownicy administracyjni powinni poinformować dyrektora szkoły.
3. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie respektowania praw ucznia jest pedagog szkolny.
4. Uczeń i jego rodzice mają prawo do pełnej informacji o sytuacji kryzysowej lub trudnej i podjętych przez szkołę działaniach.
5. Uczniowie, których zachowania wykraczają poza normy i zasady akceptowane w szkole ponoszą konsekwencje przewidziane w Statucie Szkoły.
6. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia pisemnie sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
7. Nauczyciel dokumentuje zaistniałe zdarzenie, sporządzając dokładną notatkę z jego przebiegu i ustaleń.

Dla zapewnienia bezpieczeństwa w szkole funkcjonują następujące procedury postępowania w szczególnych sytuacjach, zawierające opis podejmowanych działań w różnych przypadkach, w zależności od rodzaju zdarzenia:

1. **Procedura postępowania w przypadku zachowania ucznia zagrażającego bezpieczeństwu własnemu lub innym na terenie szkoły.**
2. **Procedura postępowania w przypadku ucznia uchylającego się od realizacji obowiązku szkolnego.**
3. **Procedura postępowania w sytuacji zniszczenia mienia szkolnego lub osobistego.**
4. **Procedura postępowania w przypadku kradzieży na terenie szkoły.**
5. **Procedura postępowania w przypadku stosowania przez uczniów przemocy (w tym cyberprzemocy) i agresji.**
6. **Procedura postępowania w sytuacji znalezienia w szkole substancji lub przedmiotu, które mogą okazać się niebezpieczne.**

7. **Procedura postępowania dotycząca używania przez ucznia w szkole telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych.**
8. **Procedura postępowania nauczyciela w razie ucieczki dziecka z zajęć oraz samowolnego oddalenia się ze szkoły.**
9. **Procedura postępowania nauczyciela w przypadku zwalniania ucznia z zajęć lekcyjnych.**
10. **Procedura postępowania nauczyciela w przypadku zachowania ucznia utrudniającego prowadzenie lekcji.**
11. **Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia naruszenia godności nauczyciela lub innego pracownika szkoły.**
12. **Procedura postępowania w sytuacji prób samobójczych, samookaleczeń lub innych związanych z narażeniem życia.**

Załącznik 1

Procedura postępowania w przypadku zachowania ucznia zagrażającego bezpieczeństwu własnemu lub innych na terenie szkoły

W przypadku wystąpienia zachowania w poważnym stopniu zakłócającego prowadzenie lekcji i zagrażającego bezpieczeństwu własnemu lub innych uczniów nauczyciel:

1. Prosi telefonicznie bądź za pośrednictwem wyznaczonego ucznia (przewodniczącego klasy, dyżurnego) o poproszenie do klasy innej dorosłej osoby (pedagoga, dyrektora szkoły lub zastępcę, innego nauczyciela, bibliotekarza, itp.).
2. Wychodzi z uczniem z klasy (jeśli zajdzie potrzeba, wyprowadza ucznia z pomocą innej osoby).
3. Czeki, aż uczeń uspokoi się i stara się zapewnić mu bezpieczeństwo.
4. Przeprowadza rozmowę z uczniem (w razie potrzeby w obecności pedagoga i dyrektora szkoły).
5. O incydencie powiadamia wychowawcę, pedagoga i dyrektora szkoły.
6. W razie potrzeby udziela uczniowi pierwszej pomocy.
7. W uzasadnionych przypadkach wzywane jest pogotowie ratunkowe lub inne służby specjalistyczne.
8. O incydencie w najszybszym możliwym czasie powiadamiani są rodzice ucznia.
9. Rodzice ucznia zobowiązani są do zwrócenia się o pomoc do poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej placówki specjalistycznej.
10. Wobec ucznia podejmowane są następujące działania:
 - 1) wzmożona opieka wychowawcy;
 - 2) wzmożona opieka pedagoga szkolnego.
11. Jeżeli uczeń przez długi czas pozostaje w stanie pobudzenia, nauczyciel prosi rodziców o zapewnienie mu opieki.
12. Jeśli rodzice odmawiają przybycia po dziecko, nauczyciel po konsultacji z dyrektorem szkoły wzywa pogotowie ratunkowe lub inne służby specjalistyczne.
13. Uczeń ponosi konsekwencje zgodne z systemem kar określonych w Statucie Szkoły.
14. Jeżeli sytuacja bardzo agresywnego zachowania powtarza się, dyrektor szkoły powiadamia o fakcie sąd rodzinny.
15. Nauczyciel sporządza notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

Załącznik 2

Procedura postępowania w przypadku ucznia uchylającego się od realizacji obowiązku szkolnego

1. Wychowawca klasy zobowiązany jest do systematycznego monitorowania frekwencji uczniów w zespole klasowym.
2. W przypadku stwierdzenia znacznej liczby godzin opuszczonych (powyżej 30%) wychowawca ustala przyczynę częstej nieobecności ucznia na zajęciach.
3. W przypadku stwierdzenia, że wynika ona z przyczyn innych niż stan zdrowia, podejmuje następujące działania:
 - 1) powiadamia o sytuacji rodziców, pedagoga i dyrektora szkoły;
 - 2) telefonicznie lub w razie potrzeby pisemnie powiadamia rodziców lub prawnych opiekunów i zaprasza ich do współpracy nad rozwiązaniem problemu;
 - 3) w przypadku niestawienia się rodziców lub prawnych opiekunów w szkole, informacja zostaje im przekazana za pośrednictwem poczty;
 - 4) uczeń ponosi konsekwencje określone w Statucie Szkoły;
 - 5) w przypadku braku poprawy i pogłębiającej się absencji ucznia dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny.
4. W przypadku stwierdzenia notorycznego spóźniania się ucznia na zajęcia szkolne wychowawca:
 - 1) przeprowadza rozmowę z uczniem, w celu ustalenia przyczyny spóźnień;
 - 2) powiadamia o sytuacji rodziców, pedagoga i dyrektora szkoły;
 - 3) przeprowadza rozmowę z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia, jeśli zachodzi potrzeba w obecności pedagoga i dyrektora szkoły;
 - 4) rodzice (prawni opiekunowie) powinni zobowiązać się do poprawy punktualności dziecka;
 - 5) w przypadku niestawienia się rodziców (prawnych opiekunów) w szkole, pismo informujące o sytuacji zostaje im przekazane za pośrednictwem poczty;
 - 6) uczeń ponosi konsekwencje określone w Statucie Szkoły.
5. W przypadku ucieczki dziecka z zajęć lub samowolnego opuszczenia szkoły nauczyciel:
 - 1) zaznacza nieobecność w dzienniku.
 - 2) w miarę możliwości zawiadamia jak najszybciej wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego, dyrektora szkoły.
 - 3) osoba zawiadomiona informuje rodziców (prawnych opiekunów).
6. W razie samowolnego oddalenia się ucznia poza teren szkoły nauczyciel nie odpowiada za jego bezpieczeństwo.

Załącznik 3

Procedura postępowania w sytuacji zniszczenia mienia szkolnego lub osobistego

W przypadku, zniszczenia przez ucznia mienia szkolnego lub osobistego, nauczyciel:

1. W miarę możliwości stara się ustalić sprawcę i przebieg zdarzenia.
2. O sytuacji powiadamia wychowawcę klasy, a w przypadku znacznych szkód dyrektora szkoły.

3. W przypadku nieumyślnego zniszczenia, wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem i jego rodzicami, stara się doprowadzić do naprawienia szkody przez ucznia.
4. W razie konieczności zwraca się o pomoc do pedagoga lub dyrektora szkoły.
5. W przypadku zniszczenia umyślnego wychowawca powiadamia o sytuacji dyrektora szkoły, pedagoga i rodziców (prawnych opiekunów).
6. Przeprowadza rozmowę z uczniem, jeżeli zachodzi taka konieczność w obecności dyrektora szkoły, pedagoga i rodziców (prawnych opiekunów).
7. Sporządza dokładną notatkę z ustaleń.
8. Dyrektor szkoły decyduje o sposobie naprawienia szkody zgodnie z postanowieniami Statutu Szkoły.

Załącznik 4

Procedura postępowania w przypadku kradzieży na terenie szkoły

W przypadku podejrzenia o kradzież:

1. Uczeń ma obowiązek natychmiast zawiadomić wychowawcę lub innego nauczyciela.
2. Wychowawca lub nauczyciel jak najszybciej stara się ustalić wszystkie okoliczności zdarzenia.
3. Nauczyciel powiadamia o kradzieży pedagoga i dyrektora szkoły.
4. W przypadku trudności z ustaleniem sprawcy i dużej wartości skradzionych przedmiotów dyrektor szkoły powiadamia policję.
5. W przypadku ustalenia sprawcy kradzieży należy: spowodować odzyskanie mienia i zadośćuczynienie pokrzywdzonemu (oddanie, przeprosiny) oraz powiadomić rodziców (prawnych opiekunów).
6. Jeżeli sprawca odmawia zwrotu ukradzionego mienia należy wezwać policję i powiadomić rodziców (prawnych opiekunów) sprawcy.
7. O powtarzających się kradzieżach dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny.
8. Nauczyciel sporządza notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

Załącznik 5

Procedura postępowania w przypadku stosowania przez uczniów przemocy (w tym cyberprzemocy) i agresji

1. Uczeń, któremu zdarzyło się uczestniczyć po raz pierwszy w akcie agresji ponosi następujące konsekwencje, uzależnione od kategorii zachowania, ewentualnych strat i krzywd wyrządzonych innym osobom:
 - 1) upomnienie od osoby reagującej na zachowanie agresywne;
 - 2) rozmowa z wychowawcą klasy;
 - 3) poinformowanie rodziców (prawnych opiekunów) w formie ustnej lub pisemnej;
 - 4) zadośćuczynienie, czyli przeproszenie oraz naprawienie szkody i pokrycie strat, jakie poniosła ofiara agresji.
2. Uczeń, który kilkakrotnie zachowywał się agresywnie lub stosował przemoc wobec innych dzieci, w zależności od kategorii zachowania, stopnia jego nasilenia, ustalonych przyczyn ponosi następujące konsekwencje:
 - 1) zadośćuczynienie, czyli przeproszenie oraz naprawienie szkody i pokrycie strat, jakie poniosła ofiara agresji;

- 2) rozmowy z wychowawcą do czasu wygaśnięcia problemu;
- 3) rozmowy z pedagogiem;
- 4) rozmowy z dyrektorem szkoły;
- 5) prace na rzecz szkoły;
- 6) obniżenie oceny zachowania.

3. Rodzice (opiekunowie prawni) ucznia, który kilkakrotnie zachowywał się agresywnie zostają zobowiązani do zgłoszenia się z dzieckiem do poradni psychologiczno-pedagogicznej lub poradni specjalistycznej w celu objęcia dziecka pomocą.

4. W przypadku wielokrotnego powtarzania się agresywnych zachowań ucznia, sprawa zostaje zgłoszona policji i/lub sądowi rodzinnemu.

Załącznik 6

Procedura postępowania w sytuacji znalezienia w szkole substancji lub przedmiotu, które mogą okazać się niebezpieczne

1. W przypadku, gdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły znajdzie na jej terenie substancję lub przedmiot mogący stanowić zagrożenie, podejmuje następujące kroki:
 - 1) zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję lub przedmiot przed dostępem osób niepowołanych lub jej zniszczeniem;
 - 2) powiadamia o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły;
 - 3) w przypadku podejrzenia, że znaleziona substancja jest narkotykiem, niebezpiecznym związkiem chemicznym lub materiałem wybuchowym, w porozumieniu z dyrektorem szkoły wzywa policję;
 - 4) niebezpieczne substancje lub przedmioty znalezione u ucznia /jeśli nie zachodzi potrzeba zawiadomienia odpowiednich służb/ przekazane są jego rodzicom (prawnym opiekunom).
2. W przypadku, gdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły podejrzewa, że uczeń zażył lub posiada przy sobie substancję, która przypomina narkotyk lub może zagrażać bezpieczeństwu, powinien podjąć następujące kroki:
 - 1) w razie potrzeby udzielić pierwszej pomocy;
 - 2) powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga i dyrektora szkoły;
 - 3) w miarę możliwości ustalić jaką substancję dziecko zażyło i w jakiej ilości;
 - 4) o ile jest taka możliwość zabezpieczyć posiadaną przez ucznia substancję;
 - 5) w razie konieczności wezwać pogotowie ratunkowe;
 - 6) powiadomić rodziców (prawnych opiekunów);
 - 7) wezwać policję;
 - 8) w przypadku, gdy uczeń na prośbę nauczyciela nie chce przekazać substancji lub przedmiotu, a rodzice (prawni opiekunowie) odmawiają przybycia do szkoły, wezwać policję w celu przeszukania rzeczy należących do ucznia;
 - 9) nauczyciel sporządza notatkę z wydarzeń wraz ze swoimi spostrzeżeniami;
 - 10) uczeń ponosi konsekwencje przewidziane w Statucie Szkoły lub ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich;
 - 11) szkoła nawiązuje współpracę z instytucjami wspierającymi.

Załącznik 7

Procedura postępowania dotycząca używania przez ucznia w szkole telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych

1. W szkole, ucznia obowiązuje zakaz używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych, służących do rejestracji dźwięku i obrazu bez zgody nauczyciela.
2. W przypadku nieprzestrzegania tej zasady telefon lub inne urządzenie elektroniczne /wyłączone i zabezpieczone/ zostaje odebrane przez nauczyciela oraz przekazane do dyrektora szkoły.
3. W przypadku, gdy sytuacja taka zaistniała po raz pierwszy uczeń otrzymuje upomnienie i zwrot telefonu lub innego urządzenia elektronicznego po lekcjach.
4. W przypadku, gdy sytuacja taka powtórzy się, urządzenie nie jest zwracane uczniowi, może być odebrane przez rodziców w sekretariacie szkoły.
5. Wychowawca, pedagog szkolny lub w razie konieczności dyrektor szkoły przeprowadza z uczniem rozmowy na temat używania urządzeń elektronicznych.
6. Uczeń ponosi konsekwencje zgodnie ze Statutem Szkoły.

Załącznik 8

Procedura postępowania nauczyciela w razie ucieczki dziecka z zajęć lub samowolnego oddalenia się ze szkoły.

1. Nauczyciel sprawujący opiekę nad uczniem zaznacza nieobecność w dzienniku.
2. W miarę możliwości jak najszybciej zawiadamia wychowawcę klasy, a jeśli jest nieobecny, pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły.
3. Osoba zawiadomiona informuje rodziców (prawnych opiekunów o sytuacji).
4. Uczeń ponosi konsekwencje zgodnie ze Statutem Szkoły.
5. W razie samowolnego oddalenia się ucznia poza teren szkoły nauczyciel nie odpowiada za jego bezpieczeństwo.

Załącznik 9

Procedura postępowania nauczyciela w przypadku zwalniania ucznia z zajęć lekcyjnych

1. Uczeń może zostać zwolniony z zajęć lekcyjnych:
 - 1) na pisemną (również za pośrednictwem dziennika elektronicznego) lub osobistą prośbę rodziców (prawnych opiekunów);
 - 2) w przypadku choroby, złego samopoczucia, po uprzednim powiadomieniu rodziców (prawnych opiekunów) i odebraniu ucznia przez samych rodziców lub inną osobę, pisemnie przez nich upoważnioną bądź też po uzgodnieniu z rodzicami sposobu dotarcia ucznia do domu;
2. Zwolnienie indywidualne możliwe jest tylko w przypadku osobistej lub pisemnej (również za pośrednictwem dziennika elektronicznego) prośby rodzica (prawnego opiekuna) z uzgodnieniem czasu zwolnienia ucznia z wychowawcą lub nauczycielem przedmiotu. W przypadku nieobecności wychowawcy klasy i nauczyciela przedmiotu, uprawniony do zwolnienia ucznia jest dyrektor szkoły lub wicedyrektor.
3. W sytuacji, gdy nauczyciel zauważy objawy złego samopoczucia ucznia lub uczeń sam zgłosi nauczycielowi taki fakt, nauczyciel powiadamia pielęgniarkę szkolną, która po stwierdzeniu

objawów powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) ucznia, ustalając dalszy tryb postępowania. W przypadku nieobecności pielęgniarki nauczyciel powiadamia inną osobę: pedagoga szkolnego, wychowawcę świetlicy, nauczyciela bibliotekarza i przekazuje mu ucznia. Osoba przejmująca opiekę powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) i ustala dalszy tryb postępowania.

4. Dziecko odbiera rodzic (prawny opiekun) najszybciej jak to możliwe.
5. W przypadkach zagrażających zdrowiu i życiu ucznia niezwłocznie wzywa się pogotowie ratunkowe.

Załącznik 10

Procedura postępowania nauczyciela w przypadku zachowania ucznia utrudniającego lub uniemożliwiającego prowadzenie lekcji

Za zachowanie ucznia utrudniające prowadzenie lekcji rozumie się: wulgarne zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, komentowanie wypowiedzi innych bez udzielenia głosu, wstawanie bez powodu z ławki, spacerowanie po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela.

1. Nauczyciel stanowczo upomina ucznia i informuje o konsekwencji nieodpowiedniego zachowania.
2. W przypadku braku reakcji na uwagi i upomnienia nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego lub dyrektora.
3. O niewłaściwym zachowaniu ucznia na lekcji nauczyciel niezwłocznie informuje rodziców za pośrednictwem e-dziennika.
4. Wychowawca klasy i/lub pedagog szkolny przeprowadzają rozmowę z uczniem.
5. W przypadku, gdy uczeń wielokrotnie utrudnia bądź uniemożliwia prowadzenie zajęć, a rozmowy z uczniem nie powodują zmiany zachowania wezwani zostają rodzice (opiekunowie prawni).
6. Dyrektor szkoły wspólnie z pedagogiem oraz wychowawcą klasy prowadzą rozmowę z rodzicami, w czasie której:
 - 1) ustalają dalsze działania wobec ucznia;
 - 2) opracowują i podpisują kontrakt między uczniem, rodzicami (prawnymi opiekunami) i nauczycielami;
 - 3) w razie konieczności zobowiązują rodziców do objęcia dziecka pomocą specjalistyczną poza szkołą.
7. W wyjątkowych przypadkach, jeżeli szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych i zastosowane środki zaradcze nie przynoszą oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły podejmuje kroki zgodne z przepisami prawa; informuje policję lub składa wniosek do sądu rodzinnego.

Załącznik 11

Procedura postępowania nauczyciela w przypadku stwierdzenia naruszenia godności nauczyciela lub innego pracownika szkoły

- 1) W przypadku naruszenia godności nauczyciela lub innego pracownika szkoły, przez ucznia lub inną osobę, poszkodowany ma obowiązek zgłoszenia powyższego zdarzenia do dyrektora, a w przypadku jego nieobecności do wicedyrektora szkoły.

- 2) Dyrektor szkoły lub wicedyrektor, do którego wpłynęło takie zgłoszenie, przeprowadza z uczniem i świadkami zdarzenia rozmowę wstępną, ustalając przebieg wydarzenia.
Jeżeli zdarzenie ma miejsce po raz pierwszy podejmowane są następujące działania:
- a) niezwłoczne powiadomienie rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji,
 - b) przeprowadzenie rozmowy z uczniem na temat jego zachowania
 - c) ukaranie ucznia zgodnie z wykazem kar zapisanym w Statucie,
- Jeżeli zdarzenie ma miejsce po raz kolejny:
- a) niezwłoczne powiadomienie rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji i wezwanie ich do szkoły,
 - b) ukaranie ucznia przez dyrektora szkoły za rażące naruszenie postanowień Statutu,
 - c) obniżenie uczniowi oceny zachowania co najmniej o jeden stopień,
 - d) podpisanie przez ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów) kontraktu indywidualnego, zawierającego zasady zachowania i współpracy stron,
 - e) w przypadku niedotrzymania postanowień kontraktu powiadomienie policji i/lub skierowanie przez szkołę pisma do sądu rodzinnego z prośbą o rozeznanie sytuacji rodzinnej ucznia.

Załącznik 12

Procedura postępowania w sytuacji prób samobójczych, samookaleczeniach lub innych związanych z narażeniem życia

W przypadku uzyskania informacji bądź stwierdzenia, że uczeń próbował dokonać aktu samobójczego, samookaleczenia bądź narażał swoje życie i zdrowie nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Pod żadnym pozorem nie pozostawiać ucznia samego, zapewnić wsparcie uczniowi.
2. Powiadomić inną dorosłą osobę (pedagoga, dyrektora szkoły lub zastępcę, innego nauczyciela).
3. Usunąć niebezpieczne przedmioty, które mogą ułatwić uczniowi realizację zamiaru.
4. Wezwać odpowiednie służby, np. pogotowie ratunkowe, policję.
5. Jeżeli jest to możliwe, przeprowadzić ucznia w bezpieczne miejsce, zabezpieczyć miejsce zdarzenia do momentu przybycia odpowiednich służb.
6. Jeżeli w pobliżu zdarzenia znajdują się inni uczniowie, nauczyciel powinien wyprowadzić uczniów w miejsce, gdzie pozostaną pod opieką osoby dorosłej.
8. Niezwłocznie poinformować o sytuacji rodziców ucznia. W przypadku hospitalizacji dziecka - jeżeli rodzice nie stawili się do szkoły, do szpitala z dzieckiem udaje się wychowawca, pedagog szkolny lub nauczyciel.
9. Niezwłocznie poinformować o sytuacji dyrektora lub wicedyrektora szkoły.
10. Sporządzić notatkę służbową opisującą zdarzenie i przekazać ją dyrektorowi szkoły.

